

DECIZIE

16 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu, Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu, Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Gospodăria țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir”,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Cereale Căinari” împotriva Gospodăriei țărănești „Zmeu Ștefan Vladimir” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei suplimentare a Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017, prin care au fost admise cererile depuse de către Societatea cu răspundere limitată „Cereale Căinari” cu privire la emiterea unei decizii suplimentare și compensarea cheltuielilor de asistență juridică,

c o n s t a t ă:

La 01 noiembrie 2016, SRL „Cereale Căinari” a depus cerere de chemare în judecată împotriva GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, în perioada 09 iulie 2016 – 22 iulie 2016, a prestat GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” servicii de transport în sumă de 53615 lei, fapt confirmat prin actul de prestare a serviciilor nr. C.3/16 din 26 iulie 2016.

A menționat că, pârâta nu și-a executat obligațiunile contractuale asumate și, anume, nu a achitat prestatorului retribuția pentru serviciile prestate, acumulând o datorie în mărime de 53615 lei.

A susținut că, la 29 iulie 2016, a expediat în adresa pârâtei notificarea nr.29/07, prin care a solicitat achitarea integrală a datoriei și semnarea facturii fiscale nr. EUH00001194 din 29 iulie 2016, însă aceasta a refuzat să achite benevol datoria și să semneze factura fiscală.

Solicită încasarea din contul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a datoriei în sumă totală de 53615 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 2149 de lei, calculată pentru perioada 09 august 2016 – 25 octombrie 2016, în baza art. 619 alin. (1) din Codul civil și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 05 iunie 2017 a fost admisă acțiunea și au fost încasate din contul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” în beneficiul SRL „Cereale Căinari” datoria în mărime de 53615 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2146 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 de lei și taxa de stat în sumă de 1673 de lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2017 a fost respins apelul declarat de către GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017 au fost admise cererile depuse de către SRL „Cereale Căinari” cu privire la emiterea unei decizii suplimentare și compensarea cheltuielilor de asistență juridică și au fost încasate de la GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” în beneficiul SRL „Cereale Căinari” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei suportate la examinarea cauzei în instanța de apel.

La 19 februarie 2018, GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a declarat recurs împotriva deciziei suplimentare a instanței de apel, solicitând admiterea recursului și modificarea deciziei suplimentare a instanței de apel prin micșorarea cuantumului cheltuielilor de asistență juridică de la 5000 de lei până la 1500 de lei.

În motivarea recursului indică faptul că, nu este de acord cu decizia suplimentară a instanței de apel, deoarece au fost apreciate arbitrar probele, ceea ce a dus la soluționarea greșită a cererii de încasare a cheltuielilor de asistență juridică, precum și cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Menționează că, instanța de apel a adoptat decizia suplimentară din 19 decembrie 2017 în lipsa sa, fără a o înștiința în mod legal despre locul, ora și data ședinței de judecată, încălcându-i, astfel, dreptul la un proces echitabil și dreptul la apărare.

Susține că, suma de 5000 de lei, încasată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, este una exagerată și nu se încadrează în prevederile art. 96 CPC, deoarece cererea de apel a fost examinată în două ședințe de judecată și, anume, în ședința de judecată din 10 octombrie 2017 intimată a prezentat cererea de apel motivată, fiind anunțată întrerupere, iar în ședința de judecată din 24 octombrie 2017 reprezentantul intimatului a prezentat referința și a fost emisă decizia.

Astfel, consideră că, onorariul avocatului, care urmează a fi compensat intimatului pentru examinarea cauzei în instanța de apel, constituie suma de 1500 de lei.

Prin referința depusă la 23 aprilie 2018 reprezentantul SRL „Cereale Căinari”, avocatul Dorel Rotaru a solicitat respingerea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 25 aprilie 2018 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea integrală

a deciziei suplimentare a instanței de apel și trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, SRL „Cereale Căinari” a solicitat încasarea din contul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” a datoriei în sumă de 53615 lei, a dobânzii de întârziere în sumă de 2149 de lei, calculată pentru perioada 09 august 2016 – 25 octombrie 2016, în baza art. 619 alin. (1) din Codul civil și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii, încasând din contul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” în beneficiul SRL „Cereale Căinari” datoria în mărime de 53615 lei, dobânda de întârziere în mărime de 2146 de lei, cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 de lei și taxa de stat în sumă de 1673 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, a ajuns la concluzia netemeiniciei acestuia, menținând hotărârea primei instanțe, pe care a considerat-o legală și întemeiată.

La 01 noiembrie 2017, reprezentantul SRL „Cereale Căinari”, avocatul Dorel Rotaru a depus o cerere, prin care a solicitat emiterea unei decizii suplimentare, prin care să se încaseze din contul GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” în beneficiul SRL „Cereale Căinari” cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 de lei.

Instanța de apel, prin decizia suplimentară din 19 decembrie 2017, a admis cererile depuse de către SRL „Cereale Căinari” cu privire la emiterea unei decizii suplimentare și compensarea cheltuielilor de asistență juridică și a încasat de la GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir” în beneficiul SRL „Cereale Căinari” cheltuielile de asistență juridică în mărime de 5000 de lei suportate la examinarea cauzei în instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, verificând legalitatea deciziei suplimentare, a constatat că, instanța de apel a încălcat normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) CPC, hotărârea instanței de judecată este lovită de nulitate în cazul în care au fost încălcate sau aplicate greșit normele de drept procedural.

În conformitate cu art. 432 alin. (3) lit. b) CPC, se consideră că normele de drept procedural sunt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

În conformitate cu art. 250 alin. (2) CPC, instanța emite, după examinare în ședință de judecată, hotărârea suplimentară, care poate fi atacată în ordinea stabilită de prezentul cod. Participanților la proces li se comunică locul, data și ora ședinței. Neprezentarea lor însă nu împiedică examinarea problemei.

În conformitate cu art. 102 alin. (1) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul,

data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură.

În conformitate cu art. 105 alin. (1) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Din materialele dosarului rezultă că, instanța de apel a examinat cererea cu privire la emiterea unei decizii suplimentare în absența recurentei GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, căreia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată din 19 decembrie 2017. Or, la materialele cauzei lipsește avizul de recepție a citației pentru ședința de judecată din 19 decembrie 2017.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel nu a respectat procedura citării legale a recurentei GȚ „Zmeu Ștefan Vladimir”, fapt care constituie o încălcare a dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Or, unul din principiile procesului echitabil, rezultând din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, este contradictorialitatea între părțile, care sunt parte a procesului. Pentru a răspunde exigențelor articolului enunțat, procedura în fața instanțelor judiciare trebuie să aibă un caracter contradictoriu, un concept similar celui al egalității armelor. Principiul contradictorialității presupune, în fond, posibilitatea pentru părțile în proces de a li se aduce la cunoștință toate dovezile invocate și observațiile formulate și de a face comentarii în legătură cu ele.

Respectarea principiului egalității armelor presupune că fiecare parte trebuie să obțină o posibilitate rezonabilă de a-și prezenta cauza în condiții care să nu o plaseze într-o situație dezavantajată în raport cu adversarul său, astfel încât să se mențină un echilibru corect.

Dreptul la o procedură contradictorie implică dreptul unei părți în procesul civil de a lua cunoștință de observațiile sau explicațiile date de cealaltă parte, precum și a le discuta.

În conformitate cu art. 26 alin. (2) și (3) CPC, contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încât părțile și ceilalți participanți la proces să aibă posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecării și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței. Instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea și obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Prin urmare, în condițiile în care recurenta a fost privată de dreptul de a participa la examinarea cererii cu privire la emiterea unei decizii suplimentare, instanța de recurs conchide că, nu constituie decît o îngrădire a dreptului acesteia

de a beneficia de un proces echitabil, cu respectarea principiilor procesului civil reglementate atât de legislația națională, cât și cea internațională.

Astfel, din considerentele menționate și deoarece eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia suplimentară a instanței de apel și de a trimite cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Gospodăria țărănească „Zmeu Ștefan Vladimir.

Se casează integral decizia suplimentară a Curții de Apel Chișinău din 19 decembrie 2017 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Societății cu răspundere limitată „Cereale Căinari” împotriva Gospodăriei țărănești „Zmeu Ștefan Vladimir” cu privire la încasarea datoriei, a dobânzii de întârziere și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Mariana Pitic